

ชื่อหลักสูตร การเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) จำนวน 12 ชั่วโมง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก

ความเป็นมา

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำไอซีทีมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน (enabling technology) การพัฒนาประเทศมาโดยตลอดที่ได้มุ่งเน้นให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานด้านไอซีทีโดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (broadband) กระจายอย่างทั่วถึงเสมือนบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทั่วไปประชาชนมีความรอบรู้เข้าถึงสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างรู้เท่าทันอุตสาหกรรมไอซีทีที่มีบทบาทเพิ่มขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศประชาชนมีโอกาสในการสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตดีขึ้นและไอซีทีมีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสำหรับปัจจุบันรัฐบาลได้ตระหนักถึงอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของประเทศไทยที่จะปรับปรุงทิศทางการดำเนินงานของประเทศด้วยการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลโดยความท้าทายและโอกาสของประเทศไทยด้านเศรษฐกิจและสังคมความท้าทายจากพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลและสถานการณ์การพัฒนาด้านดิจิทัลในประเทศไทยในปัจจุบัน

จากนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายภารกิจให้ สำนักงาน กศน. ดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้การใช้ดิจิทัลเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือสำหรับหาช่องทางในการสร้างอาชีพ และจัดทำหลักสูตรพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่สังคมสูงวัย เพื่อมุ่งสร้างโอกาสให้ประชาชนผู้เรียนที่สำเร็จหลักสูตร สามารถมีงานทำ ซึ่งสำนักงาน กศน. ในฐานะหน่วยงานภายใต้การกำกับที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษา การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งในปีงบประมาณ 2563 นี้ กศน. ได้ดำเนินการตามภารกิจนี้อย่างต่อเนื่อง และต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์ให้ได้ในทุกมิติ คือ การขับเคลื่อน กศน. สู่ กศน. WOW (6G)

หลักการของหลักสูตร

1. มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ที่ต้องการพัฒนาทักษะและการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ และก้าวทันเทคโนโลยี
2. หลักสูตรการเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมอื่น ๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และเพื่อประกอบธุรกิจ ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนารายได้

จุดประสงค์

1. อธิบายทฤษฎีหลักการเข้าถึงและใช้ดิจิทัลสำหรับการปฏิบัติงานและการใช้ชีวิตประจำวันได้
2. รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล คิด วิเคราะห์ แยกแยะ สื่อดิจิทัลเพื่อการบริโภคได้อย่างเหมาะสม
3. ประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
4. เข้าใจความรู้ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5. เรียนรู้การใช้งานดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล และใช้ดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

12 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 8 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน 4 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	สิทธิและความรับผิดชอบ	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจ เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความรับผิดชอบเมื่อใช้สิทธิ นั้นบนสื่อสาธารณะยุคดิจิทัล	- เสรีภาพ ความเข้าใจผิด ปฏิญญาสากล รัฐธรรมนูญ เสรีภาพในการพูด และแสดงออก - สิทธิ ความเป็นส่วนตัว ความเป็นสาธารณะของสื่อออนไลน์ ข้อมูลส่วนตัว และอัตลักษณ์ สิทธิคุ้มครองผู้บริโภค ลิขสิทธิ์เบื้องต้น - ความรับผิดชอบ การใช้ งานข้อมูลอื่น การเผยแพร่ ต่อข้อมูล การดูถูก หมิ่น ประมาท เป้าหมายการ พัฒนาอย่าง ยั่งยืน	- ทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	60 นาที	-
2	การเข้าถึงสื่อดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจการเข้าถึงสื่อดิจิทัลชนิดต่างๆ อินเทอร์เน็ตด้วยช่องทางต่าง ๆ สามารถใช้ Search Engine ค้นหาข้อมูลที่ต้องการจาก อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- อินเทอร์เน็ต 3G, HSPA, 4G, LTE, Wi-Fi, ADSL, Cable, Fiber, Cloud, IoT, Industry 4.0 - สื่อดิจิทัล เสียงดิจิทัล วิดีโอดิจิทัล ภาพถ่ายดิจิทัล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทีวีดิจิทัล อินเทอร์เน็ตทีวีดิจิทัล - การค้นหาข้อมูล เซิร์ชเอนจิน ค้นหาตำแหน่ง	- ทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - การฝึกปฏิบัติ - ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	60 นาที	60 นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การสื่อสารยุคดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจ ความเหมาะสมของสื่อ และเครื่องมือทางดิจิทัลในแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะมีความเหมาะสม ความแตกต่าง ความเสี่ยงของสื่อ	- ประเภทการสื่อสาร ความเหมาะสม การพัฒนาความรู้ ACRL information Literacy - การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การเขียน แสดงความคิดเห็น การแยกแยะความจริงทางออนไลน์ - การรับมือในสถานการณ์เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ เมื่อคุยกับคนไม่รู้จัก トラมา - ภัย แสดงความรัก ประทุษวาจา ภาษาวิบัติ	- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - การฝึกปฏิบัติ - ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	40 นาที	40 นาที
4	ความปลอดภัยยุคดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจวิธีการป้องกันภัยรูปแบบต่าง ๆ ในโลกออนไลน์	- ความเป็นส่วนตัวรอยเท้าดิจิทัล หยุด คิด เชื่อม - ความมั่นคง การพิสูจน์บุคคล การ กำหนดสิทธิ มัลแวร์ การหลอกลวง การป้องกัน รหัสผ่าน อันตรายจากสาธารณะ - ความปลอดภัย ทางด้านกายภาพ	- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - การฝึกปฏิบัติ - ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	40 นาที	60 นาที
5	ความเข้าใจสื่อดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับสารสนเทศและสื่อในยุคดิจิทัล สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้	- ความเข้าใจสารสนเทศ ลาดับชั้น Data Information Knowledge Wisdom Hierarchy : DIKW การพัฒนาความรู้ ACRL Information Literacy - การคิดเชิงวิพากษ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น - การนำเสนอ การเล่าเรื่องราว การนำเสนอด้วยภาพ อินโฟกราฟิกส์	- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - การฝึกปฏิบัติ - ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	60 นาที	30 นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
6	แนวปฏิบัติสังคมดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจ เกี่ยวกับมารยาทแนวทางปฏิบัติ และพฤติกรรมอันพึงปฏิบัติเมื่อ อยู่ร่วมในสังคมออนไลน์	- แนวปฏิบัติ มารยาทเน็ตมารยาทการใช้โทรศัพท์ การเอาใจใส่ผู้อื่น - การกลั่นแกล้ง Cyberbullying ยุแหย่ ประทุษวาจา ข่าวลือ พฤติกรรมสร้าง ความ รำคาญ พฤติกรรมบุคคล อันตราย เปิดเผยข้อมูล ส่วนตัว	- ทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	60 นาที	-
7	สุขภาพดียุคดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจอันตรายและผลกระทบด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต โรคที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัล	- สุขภาพกาย ออฟฟิศซินโดรม การยศาสตร์ สมดุลการ อยู่หน้าจอ การ ทำงาน หลายงานในเวลาเดียวกัน สุขภาพตา กลุ่มอาการ เส้นประสาท กลุ่มอาการ อึกเสบ อันตรายจากหูฟัง โรคอ้วน - สุขภาพจิต เครียด นอนไม่ หลับ ความจำเสื่อม พัฒนาการทางสมองช้า เสพ ติดดิจิทัล เสพติดดราม่าทาง ดิจิทัล โมโนโฝเบีย ติดเกมส์ สมาธิสั้นในที่ ทำงาน สูญเสียความรับผิดชอบ สูญเสีย การยับยั้งชั่งใจ ผลกระทบต่อ ครอบครัว/ สังคม สภาวะซึมเศร้าจาก เฟซบุ๊ก ละเมอแชท เลียนแบบ พฤติกรรม การ ดูแลเยาวชน	- ทำแบบทดสอบ ก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	40 นาที	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
8	ดิจิทัลคอมเมอร์ซ	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจการทำธุรกิจออนไลน์ หรืออีคอมเมอร์ซ ประเภทต่างๆ รวมถึงวิธีป้องกัน ความเสี่ยงอันตรายจากการทำธุรกรรม	- ประเภทธุรกิจ แบบจาลอง เศรษฐกิจ ดิจิทัล ประเทศไทย 4.0 - อีคอมเมอร์ซ เข้ารหัสข้อมูล Trustmark ชำระเงินออนไลน์ กระเป๋าเงินดิจิทัล ตลาดอิเล็กทรอนิกส์ mCommerce/sCommerce ภัยหลอกลวง ข้อพิพาท	- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - การฝึกปฏิบัติ - ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	60 นาที	50 นาที	
9	กฎหมายดิจิทัล	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัล และรู้วิธีปฏิบัติตามกฎหมาย	- ทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ ข้อตกลงอนุญาตใช้สิทธิ - กฎหมายไทย กระทำ ความผิดธุรกรรม อิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลส่วนบุคคล ดูหมิ่น หมิ่นประมาท ยั่วยุยง ปลุกกระดม	- ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - วิทยากรบรรยาย - เรียนรู้กรณีศึกษา - ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น - ทดสอบหลังเรียน	60 นาที	-	
รวมจำนวนชั่วโมง ตลอดหลักสูตร						480 (8 ชั่วโมง)	240 (4 ชั่วโมง)

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสาร
2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ออนไลน์
3. เรียนรู้จากวิทยากร
4. การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสาร
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/วีดิทัศน์
3. แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

การวัดและการประเมินผล

- แบบทดสอบก่อนเรียน
- แบบทดสอบหลังเรียน
- การสังเกต
- การมีส่วนร่วม
- การปฏิบัติ
- แบบประเมินความพึงพอใจ

การจบหลักสูตร

- มีเวลาเข้ารับการอบรมหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60